

Mfv.II.10.044/2012/3.szám

A Kúria a dr. Tamás - dr. Szabó Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Tamás György ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek - a dr. Toncs Mária ügyvéd által képviselt ellen prémium megfizetése és egyebek iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróság előtt 1.M.654/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.697/2011/3. számú részítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.697/2011/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperesek 2002-től álltak az alperes alkalmazásában, az I. rendű felperes az alperes ...i Fiókjában fiókvezető-helyettesként, míg a II. rendű felperes ugyanezen munkavégzési helyen csoportvezetőként tevékenykedett. Munkaviszonyukat 2007. április 26-án az alperessel kötött közös megegyezéssel szüntették meg.

2007-ben büntetőeljárás indult - másokkal együtt - az I. és II. rendű felperessel szemben, mivel megalapozott gyanú merült fel arra, hogy 2005. február 10. és 2006. október 17. között 51, illetve 48 valótlan tartalmú lakáselőtakarékosági szerződést kötöttek olyan személyeket feltüntetve ügynökként, akik valójában az ügyletkötésnél nem voltak jelen és azokban más módon sem működtek közre. Az I. rendű felperes 2007. április 10-én 55.435,- Ft-ot, 2007. április 21-én további 180.000,- Ft-ot, a II. rendű felperes 2007. április 10-én 493.250,- Ft-ot fizetett be az alperes függőszámlájára az ellenük folyamatban volt büntetőeljárás alatt. A büntetőeljárás befejezését követően az alperes 2010. január 20-án utalta vissza a felpereseknek az általuk befizetett összegeket.

A felperesek peres eljárást kezdeményeztek az alperessel szemben túlóradíj és prémium megfizetése iránt. A 2011. január 27-én tartott tárgyaláson a bíróság részítéletet hozott az I. rendű felperes vonatkozásában a 2006. évi prémium és a 2007. évi időarányos többletmunka ellenértéke tárgyában. Ugyanezen a tárgyaláson az I. rendű felperes felemelte keresetét a 2007. évre járó időarányos prémium 557.563,- Ft összegben történő megfizetése iránt. Előadta, hogy a 2007-es esztendő prémiumkitűzései teljesültek és a jogviszonya megszűnéséig, azaz 2007. április 26-ig az alperesnél érdemi munkát végzett.

Ugyanezen a tárgyaláson mindkét felperes bejelentette kamatigényét az általuk az alperes függőszámlájára befizetett, majd az alperes által 2010. január 27-én visszautalt összeg után 175.310,- Ft, illetve 117.870,- Ft összeget megjelölve. Indokként előadták, hogy nem önként, hanem az alperes felszólítására fizették be a meghatározott összeget, ily módon az alperes jogalap nélkül gazdagodott. A II. rendű felperes túlmunkadíj iránti igényt is előterjesztett 3.379.582,- Ft mértékben, melyből az alperes 1.648.598,- Ft erejéig elismerte a követelést.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság 1.M.654/2010/25. számú részítéletével kötelezte az alperest, hogy az I. rendű felperesnek 2007. évi időarányos prémium címén 362.416,- Ft-ot és kamatait, továbbá kamattartozás címén 175.310,- Ft-ot és kamatait fizesse meg, ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a II. rendű felperesnek rendkívüli munkavégzés ellenértékeként 1.648.598,- Ft-ot és kamatait, valamint 117.840,- Ft-ot fizessen meg kamattartozás címén a kamataival együtt.

Részítélete indokolásában kifejtette, hogy az I. rendű felperes prémiumigénye nem évült el, annak mértékét azonban a korábban az 1.M.654/2010/5. sorszámú részítéletben már kifejtett okok alapján csökkentett mértékben, 35%-ban találta megalapozottnak.

Alaposnak találta felperesek kamatigényét az általuk befizetett összeg után. Megállapította, hogy a felperesek különböző időpontokban meghatározott összeget utaltak az alperes úgynevezett függő főkönyvi számlájára, amelyek a velük szemben megindított büntetőeljárással voltak összefüggésben. A felperesek számára érdektelen, hogy a függőszámlára befizetett összegek kamatoztak-e vagy sem, mivel azzal szabadon nem rendelkezhetek, s a függőszámlán való elhelyezés indokolatlan volt. A munkáltató hibájából állt tehát elő olyan helyzet, amely következtében a felperesek bizonyos pénzeszközöket voltak kénytelenek a munkáltató rendelkezésére bocsátani, s ahhoz azt követően juthattak csak hozzá, miután kiderült az ellenük indított büntetőeljárás

indokolatlansága. A bíróság nem minősítette a felperesek befizetését önkéntes elhatározáson alapuló teljesítésnek, mivel „a büntetőfeljelentés kapcsán olyan kényes munkavállalói helyzetbe sodródtak - már beosztásuknál fogva is - hogy kénytelenek voltak saját helyzetük mikénti megítélését pozitív irányba befolyásolni, melynek egyik kényszerű eszköze volt a befizetések eszközzése”. Mindezek alapján a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 159. §-a alapján kötelezte az alperest késedelmi kamat fizetésére.

Mivel az alperes 1.648.598,- Ft erejéig elismerte a II. rendű felperes túlóraigényét, ezért a bíróság ezen összeg megfizetésére is kötelezte a munkáltatót.

Az I. rendű felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.697/2011/3. számú részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részében megváltoztatta és az I. és II. rendű felperesek kamat megfizetésére vonatkozó kereseti kérelmét elutasította, egyebekben a részítéletet helybenhagyta azzal, hogy az alperest terhelő perköltség és illeték összegét leszállította. Az I. rendű felperes prémiumigénye vonatkozásában kifejtette, hogy e vonatkozásban az alperesnek valóban határozatot kellett volna hoznia, mellyel szemben jogorvoslatot kezdeményezhetett volna az I. rendű felperes, ugyanakkor ez a mulasztása jogvesztéssel nem járhat. Helytállónak ítélte az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felperes 2007. évi prémiumigénye nem évült el.

Megalapozottnak találta a megyei bíróság az alperes fellebbezését a felperesek által kamat címén előterjesztett igény kapcsán. Megállapította, hogy a felperesek vezetői javaslatra, de saját döntésükként helyezték el a meghatározott összeget a munkáltató által kezelt függőszámlán. Nem vitásan a lakossági folyószámlájukról engedélyezték a munkáltató részére az összeg átvezetését az általuk is ismeretlen nem kamatozó függőszámláról, azonban amikor annak visszafizetését kérték a munkáltatótól, az annak haladéktalanul eleget tett. Az eljárás során a felpereseket terhelte volna annak bizonyítása, hogy az alperes jogalap nélkül gazdagodott azzal az összeggel, amelyet a függőszámlára a felperesek önkéntes döntésük alapján helyeztek el. E bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, így nem állapítható meg az, hogy az alperes a felperesek rovására előnyre tett volna szert. Utalt arra is, hogy az a körülmény, hogy a felperesek egy bizonytalan eljárás közben a saját pozíciójuk javítása érdekében önkéntes döntés folytán egy olyan számlára helyezték el a pénzösszeget, amely nem kamatozik, nem értékelhető olyan cselekményként, amelyből eredő kamatvesztés átírható a munkáltatóra.

A jogerős részítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben „az első- és másodfokú ítélet felülvizsgálati kérelemben kért mértékű megváltoztatását” kérték. I. rendű felperes arra hivatkozott, hogy az **alperes** 2006. évi (helyesen 2007. évi) Érdekeltségi Rendszer Szabályzatát a megyei bíróság helytelenül értelmezte és alkalmazta, azt nem rendeltetése szerint használta. Prémiumcsökkentő írásbeli nyilatkozat nem keletkezett, s az eljáró bíróságok hatáskörüket és mérlegelési jogkörüket túllépve erre irányuló kérelem hiányában, határozat és viszontkereset nélkül hoztak prémiumcsökkentő ítéletet. A kamatigény kapcsán előadták, hogy az összeget nem önkéntesen fizették be, azt az alperes kérte és ők hozzájárultak az adott összegek számlájukról történő leemeléséhez. A munkáltató a pénzre igényt tartott, különben visszautalta volna számukra. Mindez alátámasztja azt, hogy jogalap nélkül gazdagodott, így kamatot köteles fizetni.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogszabálysértést abban jelölték meg, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelték, így téves következtetés alapján hozták meg ítéletüket.

A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdemét érintő jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. A Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésének, továbbá bizonyítás felvételének nincs helye. Ezért a Kúria azt vizsgálta, hogy milyen bizonyítékok álltak az eljáró bíróságok rendelkezésér, s azokat okszerűen mérlegelték-e.

Helytállóan hivatkozott a másodfokú bíróság részítéletében arra, hogy bár a prémium megvonása tekintetében az alperesnek határozatot kellett volna hoznia, mellyel szemben az I. rendű felperes jogorvoslattal élhetett volna, ez a mulasztás azonban nem járt jogvesztéssel, mivel az I. rendű felperes ezen igényét a peres eljárás során érvényesítette. Egyezően állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az alperest is megillette az igényérvényesítés kapcsán az, hogy védekezése körében felhossa mindazokat az indokokat, amelyekre akkor hivatkozott volna, ha szabályos eljárás keretében dönt a prémium részleges, vagy teljes megvonásáról.

Iratellenesen hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében

arra, hogy az eljáró bíróságok hatáskörüket, mérlegelési jogkörüket túllépve ilyen irányú kérelem hiányában határozat és viszontkereset nélkül döntöttek a fizetendő prémium mértékének csökkentéséről. Az alperes már 2011. január 19-én kelt ellenkérelmében kifejtette azon álláspontját, hogy amennyiben a bíróság esetlegesen elfogadná az alperes prémiumfizetési kötelezettségét, legyen figyelemmel arra, hogy az I. rendű felperes a munkavégzésével szemben támasztott munkáltatói elvárásoknak nem felelt meg, munkaviszonyával összefüggésben súlyos kötelezettségszegő magatartást tanúsított, amikor középvezetőként nemcsak elnézte a munkatársai kötelezettségszegő tevékenységét, hanem ezen kötelezettségekben aktívan részt is vett. Mindezek alapján az **alperes** 2007. évi Érdekeltségi Rendszer Szabályzata alapján az ösztönző juttatás 35 % erejéig történő korlátozását kérte. E körben az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatokat helyesen mérlegelték, s megalapozott volt a döntésük a megítélt mérsékelt összegű prémium tekintetében.

Ugyancsak helytálló döntést hozott a másodfokú bíróság a felperesek által kamat megfizetése címén előterjesztett igény kapcsán. A felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogalap nélkül gazdagodott azzal az összeggel, amelyet a felperesek a függőszámláján önkéntes döntésük alapján elhelyeztek, s amely után járó kamatösszegetől önhibájukon kívül estek el, ennek azonban nem tettek eleget.

Osztotta a Kúria a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felperesek egy bizonytalan eljárás közben a saját pozíciójuk javítása érdekében - még ha vezetői javaslatra is - önkéntesen döntöttek az adott összegek átutalásáról, amelyet a munkáltató kérésükre haladéktalanul visszafizetett. A felperesek által átutalt összeg semmiképpen nem tekinthető munkabérnek, illetve bérjellegű juttatásnak, így az alperest az Mt. 159. §-a alapján késedelmi kamat fizetési kötelezettség nem terheli. Az a körülmény, hogy a felperesek által önkéntesen átutalt összeg nem kamatozott, nem értékelhető olyan cselekményként, amelyből eredő felperesi kamatveszteség áthárítható lenne a munkáltatóra.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős részítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján - mivel a felperesek munkavállalói költségkedvezményre voltak jogosultak - az állam viseli.

Budapest, 2013. január 23.

dr. Stark Marianna s. k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita

s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő